

Yttrande över Avveckling av studiestartsstödet

Myndigheten för delaktighet (MFD) arbetar med att främja, guida och stödja samhällets aktörer att genomföra sina uppdrag utifrån hela befolkningens behov och förutsättningar. MFD lämnar följande yttrande.

Sammanfattning

Myndigheten för delaktighet avstyrker förslaget att avveckla studiestartsstödet. Stödet har potential att bidra till ökad utbildningsnivå, delaktighet och egenförsörjning för grupper som annars har svårt att ta sig in på arbetsmarknaden. Promemorian saknar en konsekvensanalys av hur dessa grupper påverkas vid en avveckling. Myndigheten anser att det i stället bör genomföras en reformering av stödet, i linje med de systembrister som Riksrevisionen identifierat.¹ Det saknas även en analys av konsekvenserna för personer som i dag står utanför både studier och arbete. Samhällsutredningen (2025)² betonar vikten av långsiktigt och samordnat stöd till personer med funktionsnedsättning. Även om studiestartsstödet inte behandlas direkt, stärker utredningens slutsatser argumenten för att värna och utveckla denna typ av insats.

Myndighetens synpunkter

Svårbedömt i frånvaro av konsekvensanalys

Promemorian saknar en konsekvensanalys av vilka grupper som berörs av avvecklingen, särskilt ur ett funktionshinderperspektiv. Studiestartsstödet har riktat sig särskilt till personer som varit arbetslösa en längre tid och som saknar gymnasieutbildning – en grupp där personer med funktionsnedsättning är överrepresenterade.³

¹ RiR 2024:3.

² SOU 2025:29.

³ Uppföljning av funktionshinderspolitiken 2024, MFD, s. 39.

Många personer med funktionsnedsättning studerar på folkhögskola, där studiestartsstödet i vissa fall kan vara avgörande för att möjliggöra studier. Några alternativa stödformer föreslås inte i promemorian, annat än att individer hänvisas till ordinarie studiemedel via CSN. Det kan innebära en ekonomisk tröskel, särskilt för dem som har svårt att ta lån eller inte uppfyller villkor för full ersättning. Att avveckla stödet riskerar eventuellt att slå särskilt hårt mot personer med funktionsnedsättning, vilket kan förstärka existerande hinder till utbildning, sysselsättning och ekonomisk självständighet.

Brister i styrning snarare än i stödet

Riksrevisionens rapport (2024)⁴ visar att regeringens mål om att öka kortutbildade arbetssökandes övergång till reguljär utbildning endast delvis har uppnåtts. Orsakerna är främst brister i Arbetsförmedlingens uppföljning av anvisningar till utbildning, otydlig statlig styrning samt komplicerade regler för individens försörjning under studietiden.

Riksrevisionen föreslår att regelverken förenklas, att informationsansvaret förtydligas och att samverkan mellan Arbetsförmedlingen och kommunerna stärks, inte att stödet avvecklas. Regeringen bör därför överväga en reformering snarare än en avveckling av stödet. Förbättrad träffsäkerhet och tydligare regelverk kan bidra till att bättre nå målgruppen. Det är också viktigt att samordningen mellan CSN, kommunerna och Arbetsförmedlingen utvecklas.

Fortsatt behov av riktade utbildningsinsatser

Syftet med studiestartsstödet är att öka utbildningsnivån i grupper med svag ställning på arbetsmarknaden. Andelen med eftergymnasial utbildning är fortsatt betydligt lägre bland personer med funktionsnedsättning jämfört med övrig befolkning.⁵ Specialpedagogiska skolmyndigheten och Skolverket har tidigare belyst behovet av riktade stödåtgärder för denna målgrupp⁶, men det saknas uppgifter om hur stor andel av de som fått studiestartsstöd som också tillhör denna grupp.⁷

Promemorian belyser inte heller hur avvecklingen av stödet kan påverka personer som i dag befinner sig utanför både arbetsmarknad och utbildning – en grupp som i hög grad omfattar personer med funktionsnedsättning. I frånvaro av en sådan analys är det svårt att bedöma vilka konsekvenser förslaget kan få för gruppens

⁴ RiR 2024:3.

⁵ Uppföljning av funktionshinderspolicen 2024, MFD, s 39.

⁶ Prop.2016/17:158, s 34.

⁷ RiR 2024:3, s. 23.

möjligheter att inleda studier och stärka sin framtida ställning på arbetsmarknaden.

Övriga synpunkter

Samhallsutredningen (2025)⁸ betonar vikten av att insatser för personer med funktionsnedsättning bör utformas samordnat och långsiktigt. Utredningen understryker bland annat att stöd till arbete och utbildning måste utgå från individens behov och livssituation, och att samhällets insatser bör bidra till att fler kan etablera sig på arbetsmarknaden. Även om studiestartsstödet inte behandlas direkt i utredningen, finns det skäl att beakta dessa resonemang vid beslut om framtida utformning av riktade utbildningsstöd. Ett välutformat studiestöd kan utgöra en viktig brygga mellan arbetslöshet och självförsörjning, i synnerhet för dem som står längst från arbetsmarknaden.

Ärendets handläggning

I den slutliga handläggningen av ärendet har generaldirektör Malin Ekman Aldén (beslutande), avdelningschef Annika Streiler och utredare Aleksandra Kowalska (föredragande) deltagit.

Myndigheten för delaktighet

[elektroniskt underskriven]

Malin Ekman Aldén

⁸ SOU 2025:29.

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Malin Ekman Aldén
TITEL, ORGANISATION:	Generaldirektör, Myndigheten för delaktighet
TID:	2025-06-03 14:39:34 +02:00
IDENTIFIKATIONSTYP:	E-post (malin.ekman-alden@mfd.se)
IDENTIFIKATIONS-ID:	997e1c96f60a4a7d85893da15ed12155

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2025-06-03 14:39:40 +02:00
Ref: 225398SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)